

Silkeborg
Kommune

SOCIAL & SUNDHEDSSKOLEN I
SILKEBORG

FOA
FAGOGARBEJDE
Silkeborg-Skanderborg

**Pjecen om
... de
pædagogiske
assistenter
kompetencer**

Som nyuddannet er det vigtigt „at få plads“ og blive udfordret. Tanken med denne pjece er at give ledere og medarbejdere indsigt i de pædagogiske assistenters kompetencer, og ud fra denne indsigt tilrettelægge de arbejdsopgaver, som de pædagogiske assistenter skal og kan varetage.

Den pædagogiske assistent uddannelse er en videreudvikling af den tidligere pædagogiske grunduddannelse PGU.

Uddannelsen som pædagogisk assistent kan tages enten som en elevuddannelse, eller som en grundlæggende voksen uddannelse (GVU). I sidstnævnte tilfælde kommer man tilbage på arbejdspladsen efter endt orlov, og er derefter klar til nye arbejdsopgaver med de erhvervede kompetencer.

Pædagogiske assistenter er uddannet til at varetage pædagogiske arbejdsopgaver på normal- og specialområdet. De søger viden og holder sig á jour med nye pædagogiske tiltag og udvikling af området. De har kompetencer til at komme med faglige input til det faglige pædagogiske fællesskab og profession. De har kompetencer indenfor idræt og bevægelse, samt sundhed og trivsel.

Pædagogiske assistenter understøtter deres handlinger med en teoriramme. De er uddannet til at „handle pædagogisk“.

De pædagogiske assistenter varetager opgaver i dagplejen, 0-6 års daginstitutioner, skolefritidsordninger, arbejde i samordnet indskoling, arbejde i specialinstitutioner på børne-, voksen- og handicapområdet ect.

Pjecen er udarbejdet i et samarbejde mellem:

FOA Silkeborg-Skanderborg, Social- og Sundhedskolen i Silkeborg, Silkeborg Kommune og Skanderborg Kommune

Planlægge, sætte rammer for ...

Den pædagogiske assistent tager udgangspunkt i den enkelte bruger, når han/hun planlægger udviklende aktiviteter – uanset brugerens funktionsevne. Pædagogiske assistenter har fokus på, at udfordringerne aldrig kommer ud i „det røde felt“, hvor det kan føles som et overgreb. De arbejder både med relationer mellem børnene/brugerne og med grupperelationer. *Den pædagogiske assistent* evaluerer jævnligt sine tiltag og anvender inkluderende og anerkendende pædagogik.

Tage udgangspunkt i ...

Den pædagogiske assistent respekterer og anerkender brugerens behov for hjælp, støtte, vejledning og rådgivning, og yder denne udelukkende ud fra brugerens kompetencer, uden skelen til alder og forventninger til, hvad brugeren burde kunne præstere. *Den pædagogiske assistent* har fokus på, hvorvidt der hos brugeren sker en reel identitets-udvikling, da dette er vigtigt for den videre udvikling i brugerens liv.

Arbejder målrettet ...

Den pædagogiske assistent skaber gode relationer imellem brugerne, og har øje for konteksten de skal indgå i. Evnen til at indgå i forpligtende fællesskaber vil blive set på, samt om den enkelte føler sig som en vigtig brik i gruppen, hvilket er vigtigt, hvis brugeren skal føle medansvar. *Den pædagogiske assistent* kan se, hvornår den voksne handicappede ikke kan rumme mere, og så hjælpe ham/hende ind i mere afskærmede rammer. Dette gælder også for børn i dagtilbud. *Den pædagogiske assistent* arbejder målrettet og kender vigtigheden af at skabe de nære relationer, der skal til for at skabe tillid og tryghed for den voksne handicappede.

Den pædagogiske assistent arbejder på, at den enkelte bruger har medbestemmelse ved at være lyttende og hjælpe børnene/brugerne til at vælge metoder, så selvstændigheden fremmes.

Systemiske pædagogiske metoder

Den pædagogiske assistent anvender LP-modellen og SMTTE-modellen.

Det betyder, at *den pædagogiske assistent* eksempelvis kan anvende smtte-modellen under arbejdet med læreplaner, ligesom han/hun kan gøre iagttagelser og refleksioner, som styrker institutionens fælles arbejde med LP-modellen.

Læreplaner

Under uddannelsen har *den pædagogiske assistent* i arbejdet med læreplaner særlig fokus på indholdet, og på hvordan intentioner kan gøres konkret og brugbart og hvordan der udarbejdes handleplaner.

Hvis der skrives „I vores børnehave vægter vi udeliv“.

Hvad vil det så sige i praksis?

„Så derfor er vi ude hver dag, og vi er i skoven hver uge“.

Hvis der skrives „Vi vægter børns venskab“.

Hvad vil det så sige i praksis?

„Hvilket mærkes i den daglige praksis, ved at børnene f.eks. kan spise sammen med deres bedste ven, selvom de ikke går på samme stue.“

Dokumentation

Den pædagogiske assistent bidrager med at dokumentere og formidle pædagogisk praksis.

De er bevidste om, hvad de gør, og hvorfor de gør det.

Øget bevidsthed giver et kvalificeret grundlag til at ændre praksis på.

Det giver mulighed for, at analysere og reflektere over egen praksis på et systematisk grundlag. Refleksioner danner udgangspunktet for den pædagogiske indsats.

Det vil sige: I det daglige arbejde med dokumentation har den pædagogiske assistent f.eks. mulighed for at inddrage børnene og den voksne handicappede i dokumentationsproces. Det kan f.eks. være ved sammen med børnene / den voksne handicappede at tage billeder af „interessante ting“ på turen i skoven. Og senere udvælge, hvilke billeder og ord, der skal med på f.eks. en fortælleplanche eller fortælle-dvd til forældrene / pårørende eller den voksne handicappede selv.

Billeder, som børn / den voksne handicappede har været med til at tage, udvælge og lave en planche om, er ikke bare billeder, der »skal bevise«, at institutionen / den pædagogiske assistent har udført en planlagt udflugtsaktivitet. Det er billeder, som er udtryk for, hvad barnet / den voksne handicappede har været optaget af, hvad de har vist interesse for og været engageret i at undersøge, udforske og lege med. Det er billeder, som kan få dem til at tænke over deres oplevelser og erfaringer, og som får dem til at snakke sammen om det, de har oplevet og erfaret sammen. Det er billeder, som udtrykker en lille fælles historie, og som fremover vil fungere som fælles referenceramme for børn / den voksne handicappede og den pædagogiske assistent.

Udsatte børn

Når daginstitutionen bekymrer sig for et barns trivsel, gør den pædagogiske assistent systematiske iagttagelser – mundtlige som skriftlige (efter flere metoder) til brug for samarbejde med kolleger, forældre og eksterne samarbejdspartnere.

Analyse af iagttagelserne og deltagelse i faglige samtaler udvider den pædagogiske assistents pædagogiske handlemuligheder i forhold til det enkelte barn/det udsatte

barn, hvorfor vedkommende i sin praksis søger for at arbejde inkluderende i spændingsfeltet mellem netop dette barns forudsætninger og fællesskabet.

Det vil sige: *Nikoline er den sidste tid flere gange blevet hentet for sent i SFO' en af sine forældres venner. Hun virker mere indadvendt, er ikke opsøgende i forhold til legekammerater som tidligere. Systematiske iagttagelser er ét af den pædagogiske assistents redskaber til at se nye muligheder for at støtte Nikoline og for at indlede et samarbejde med hendes forældre om hendes trivsel.*

Det gode børneliv

I bestræbelserne på at tilbyde børn og forældre „Det gode børneliv“ viser *den pædagogiske assistent* særlig styrke ved at kunne udmønte valgte værdier i praksis. Hun/han anvender f.eks. „Opmærksomhedspædagogik“ ved at pege, vise, forklare og fortælle for at motivere til og styrke barnets medfødte nysgerrighed, og dermed bane vejen for en god læringsproces.

Det vil sige: *På udflugt til museet fortæller den pædagogiske assistent om dele af udstillingerne, ligesom hun/han er opmærksom på børnenes interesse. Børnene erfarer, at hun/han bibringer dem viden og børnene kan blive interesseret i nye ting. Det skærper børnenes iboende nysgerrighed og forskertrang.*

Inklusion

Gennem stadig personlig og faglig udvikling søger *den pædagogiske assistent* at udvide sit repertoire af handlemuligheder. Det sikrer en inkluderende praksis, når:

- Mathias endnu engang markerer sin modvilje i at deltage i fællesaktiviteter.
- Simones manglende kompetencer og færdigheder umiddelbart ekskluderer hende.

Det vil sige: Den pædagogiske assistent iagttager nøje børnerelationerne og igangsætter lege, hvor de børn, der ikke normalt rummes i en gruppe kommer med i leg sammen med de andre børn. Når vi oplever, at der er mulighed for at knytte kontakt - og hvor venskaber så kan spire i en lille gruppe. Langsomt indlemmes barnet / børnene i større grupper.

Krop og bevægelse/udeliv

Naturen udfordrer med oplevelser, der ikke er mulighed for andre steder. Den pædagogiske assistent planlægger og gennemfører aktiviteter, som motiverer til fysisk udfoldelse, udholdenhed og fremmer glæden ved bevægelse og udfordrer fantasien og sanserne. Det ujævne terræn forbedrer balanceevnen, koordinationen og grovmotorikken.

Den pædagogiske assistent har gennemgået uddannelse som inspirator, planlægger og evaluator af idrætsaktiviteter, som kan være en del af udelivet.

Den pædagogiske assistent kan via sit kendskab til den handicappedes fysiske begrænsninger, tilrettelægge udeliv, som er tilpasset den handicappedes begrænsninger både fysisk og psykisk. Det kan f.eks. være angstprovokende at gå på blødt underlag, hvorimod det fine prikken af regndråber eller snefnug på huden, kan være en stor sanseoplevelse.

Den pædagogiske assistent udnytter mulighederne i naturen, så de er tilpasset barnets, eller den voksne handicappedes fysiske og psykiske begrænsninger og udviklingsalder og lader sig ikke begrænse af den reelle fysiske alder. (NUZO)

Det vil sige: Vi opholder os i skoven en hel formiddag, hvor vi løber op og ned af bakker, fisker med net i bækken og fanger små myggelarver, som vi tager med hjem og studerer udviklingen af. Senere sidder vi stille i regnen

under et træ og spiser vores mad. Vi tager billeder på vores tur. Vi laminerer billederne og lægger dem et tilgængeligt sted, så kan vi tale om turen og vores oplevelser igen og igen.

Samarbejde med forældre/ pårørende

I det daglige samarbejde med forældre indgår *den pædagogiske assistent* ved at bidrage til dialogen om det enkelte barn og ved at formidle pædagogiske overvejelser – både i direkte kontakt og ved forældresamtaler og i samarbejde med kollegaer og andre professionelle. *Den pædagogiske assistent* kan evt. være valgt som personale-repræsentant i forældrebestyrelsen.

Den pædagogiske assistent kan være kontaktperson for den voksne handicappede og herigennem have kontakt til dennes pårørende.

Det kan ske ved direkte kontakt med de pårørende, hvor der formidles ændringer i den voksne handicappedes dagligdag, medicin, og tværfaglig behandling.

Det kan også være formidling til pårørende om nye pædagogiske tiltag.

Det vil sige: *Vi laver løbende betragtninger af barnets / den voksne handicappedes udvikling og sociale relation til andre. Vi afholder møde med forældre / pårørende for at udveksle synspunkter og tilrette pædagogiske tiltag.*

Hvis et barn f.eks. virker isoleret i børnegruppen, så er det vigtigt, at både forældre og den pædagogiske assistent inviterer ind til legen med andre børn – det kan ske ved at lave en fællesaktivitet.